FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 36653
Nom: Periodisme per a la igualtat
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	Optativitat	OPTATIVA
1334 - Grau en Periodisme	Optativitat	OPTATIVA

COORDINACIÓ

CARRATALA SIMON FRANCISCO ADOLFO

RESUM

Periodisme per a la Igualtat és una assignatura optativa que forma part de la matèria 'Matèries optatives' del pla d'estudis del Grau en Periodisme.

L'assignatura afavoreix l'estudi i reflexió de la pràctica periodística com a eina promotora d'igualtat social. Proposa així mateix tasques d'anàlisis i producció de continguts periodístics responsables amb els drets humans i crítics amb les desigualtats.

Aquesta assignatura té com a objectiu principal dotar d'eines a l'alumnat de la titulació per a la reflexió crítica i la producció responsable de continguts informatius que afavorisquen les relacions d'igualtat en una societat diversa. En aquest sentit, l'assignatura aborda el periodisme com un camp i eina de producció discursiva capaç de reproduir o transformar les relacions de poder que es donen en la societat. L'assignatura planteja un doble enfocament de treball. D'una banda, es proposa una aproximació analítica crítica al paper del periodisme com a agent clau en la representació de determinades comunitats i grups minoritaris, així com en la construcció de les identitats i de problemes socials, especialment aquells que afecten l'àmbit de la desigualtat. Per un altre, es contempla la capacitació de les i els futurs professionals

en competències relacionades amb el periodisme intercultural i de perspectiva de gènere, amb el propòsit de ser capaços de desenvolupar cobertures compromeses amb la igualtat que permeten desconstruir relats i imatges basats en el masclisme i el cisheteropatriarcat.

Així mateix, l'assignatura contribueix de manera directa al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment al ODS 5: Igualtat de gènere, en promoure una representació mediàtica justa i equitativa de dones i persones LGTBI, i al ODS 10: Reducció de les desigualtats, en formar a l'estudiantat en el tractament ètic i respectuós de col·lectius vulnerables i en risc d'exclusió. També connecta amb el ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides, en fomentar un periodisme compromés amb els drets humans, la inclusió i la cohesió social.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Aquesta assignatura no requereix coneixements previs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1334 - Grau en Periodisme

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinativos de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Conéixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Iniciativa, creativitat, credibilitat, honestedat, imatge, esperit de lideratge i responsabilitat tant de manera individual com corporatiu.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguen capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Mitjans de comunicació, relacions de poder i (des)igualtat
1.1. Mitjans, discurs i poder
1.2. Els mitjans davant la desigualtat

2. La construcció de l'altre des del discurs mediàtic
2.1. Discriminació discursiva: invisibilitat, estereotips, estigma
2.2. Mitjans de comunicació i discurs d'odi

3. El periodisme intercultural com a estratègia davant la diferència
3.1. Compromís, funció social i neutralitat
3.2. Periodisme i defensa dels Drets Humans
3.3. Periodisme i transformació social
3.4. El periodisme intercultural
3.5. Diversitat als mitjans: redacció, actors, fonts

4. La cobertura periodística de grups socials vulnerables
4.1. Persones migrants
4.2. Persones amb discapacitat
4.3. Persones sense llar
4.4. Altres comunitats vulnerables

5. El tractament informatiu de l'actualitat amb perspectiva de gènere
5.1. Cultura cisheteropatriarcal i mitjans
5.2. La diversitat afectivosexual i de gènere als mitjans
5.3. La representació periodística de les dones
5.4. Les dones periodistes a Espanya
5.5. La cobertura de la violència masclista

Aquest pla de continguts es plasmarà en els següents resultats d'aprenentatge:

- Reconéixer i valorar la influència del discurs periodístic en l'articulació de relacions de poder en

el sistema social.
- Determinar el paper dels mitjans de comunicació en la generació de discursos sobre "l'altre" i les seues implicacions sociopolítiques.
- Comparar els dispositius retòric-discursius que tradicionalment han sigut emprats en els mitjans de comunicació en la representació de les minories socials.
- Identificar sorolls interculturals en el discurs periodístic.
- Avaluar les oportunitats que ofereix el periodisme intercultural com a estratègia i pràctica en relació amb la cobertura de la diferència.
- Planificar cobertures periodístiques respectuoses i compromeses amb els drets humans.
- Generar una actitud crítica davant la representació desigual de les minories socials, tant en termes quantitatius com qualitatius.
- Utilitzar pautes i recomanacions deontològiques en la producció periodística sobre grups socials vulnerables.
- Generalitzar la perspectiva de gènere com a criteri transversal en la producció de continguts periodístics.
- Practicar competències adequades per a la cobertura periodística de les violències masclistes com a problema social.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Total hores	**45,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	37,50
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**67,50**

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura combina diferents metodologies docents orientades a fomentar la participació activa de l'estudiantat, el pensament crític i l'aplicació pràctica dels continguts.

Activitats presencials

La docència presencial seguirà les següents metodologies:

MD1 - Classes teòriques (magistrals o expositives amb presentació de l'alumnat): S'empraran per a introduir i desenvolupar els continguts fonamentals de l'assignatura, amb exposicions del professorat i participació de l'estudiantat.

MD2 - Classes pràctiques: Permeten aplicar els coneixements adquirits mitjançant l'anàlisi de continguts informatius, exercicis de redacció o estudi de casos reals.

MD3 - Classes de debat: Espais per a la discussió col·lectiva sobre temes actuals relacionats amb la igualtat, la representació mediàtica i els drets humans, on es fomenta el pensament crític.

MD5 - Seminaris i tallers: Sessions més dinàmiques i interactives, centrades en activitats pràctiques o en la intervenció de professionals convidats, orientades a temes específics de l'assignatura.

MD4 - Tutories personalitzades i/o grupals: Es realitzaran preferentment de manera presencial per a orientar de manera individual o col·lectiva a l'estudiantat en el seu procés d'aprenentatge.

Activitats no presencials

L'alumnat desenvoluparà les següents activitats no presencials:

MD8 - Estudi i treball autònom individual: Inclou la lectura de bibliografia, el repàs de continguts, la preparació de tasques avaluables i l'elaboració de treballs individuals fora de l'horari de classe.

Aquesta assignatura s'adscriu al projecte d'innovació educativa Cód. 3328415 PEQSO '*Periodisme de qualitat sostenible- Recursos per a innovar l'ensenyament i aprenentatge en la narració de realitats complexes i de l'agenda 2030*' i segueix les activitats aprovades sobre aquest tema pel Servei de Formació Permanent i Innovació Educativa (SFPIE), entre les quals destaquen:

1. La participació de l'alumnat en seminaris de lectura i visionat de reportatges.

2. La visita de professionals del periodisme en el marc del cicle 'La cuina del reportatge'.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificació seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

Primera convocatòria

L'avaluació comprendrà quatre apartats:

a) Prova final d'aplicació de continguts: 30%
Consistirà en l'anàlisi crítica del tractament mediàtic de dos casos de violència masclista, a partir d'una mostra textual o audiovisual seleccionada pel professorat. L'estudiantat haurà d'aplicar els continguts teòrics de l'assignatura, així com els principis ètics i l'enfocament feminista treballats durant el curs. Com a eina principal de referència s'utilitzarà el Manual d'estil per al tractament de la violència masclista i el llenguatge inclusiu, que proporciona directrius concretes per avaluar la cobertura informativa en aspectes com la terminologia emprada, la visibilització de l'agressor, la no revictimització, la contextualització del cas, l'ús adequat de les fonts i el llenguatge amb perspectiva de gènere.

b) Treball d'anàlisi en grup i exposició: 30%
L'alumnat, organitzat en grups, haurà de realitzar una anàlisi de mitjans seguint la metodologia del Global Media Monitoring Project (GMMP). Aquest treball implicarà la selecció de mostres periodístiques, la codificació dels continguts segons les categories del GMMP i la interpretació crítica dels resultats. L'informe serà presentat i debatut a classe.

c) Treball individual (llibre de lectura): 20%
Es requerirà l'elaboració d'un vídeoassaig crítica sobre una obra relacionada amb el periodisme i la igualtat (seleccionada entre les lectures recomanades). El treball haurà d'incloure una valoració personal argumentada, així com aportacions originals que connecten el contingut del llibre amb els debats tractats a l'assignatura.

d) Participació en debats i anàlisis a l'aula: 20%
Es valorarà la implicació activa de l'estudiantat en les activitats presencials, especialment en els debats sobre representacions mediàtiques, casos reals i dilemes ètics relacionats amb la igualtat. Es tindrà en compte tant la qualitat de les intervencions com el respecte a la diversitat d'opinions.

Segona convocatòria
Totes les tasques són recuperables, excepte la nota vinculada a la participació en debats i anàlisis a l'aula. El treball en equip haurà de ser realitzat de manera individual en aquesta convocatòria. Cal obtindre almenys un 4 en cadascun dels apartats per poder superar l'assignatura, que exigirà una nota global mínima de 5, excepte en la puntuació assignada a l'assistència i participació, on no s'aplica aquest requisit.

Honestedat acadèmica
L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta, segons el "Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes de la Universitat de València" aprovat pel Consell de Govern de 14 de juliol de 2020. ACGIV 123/2020. La utilització d'eines d'intel·ligència artificial s'adequarà al que es disposa en la "Guia d'actuació per a l'ús responsable de la intel·ligència artificial (IA) en les activitats docents i d'avaluació a la Universitat de València" o normativa que la substituïsca.

En cas de detectar-se plagi en qualsevol tasca d'avaluació, aquesta podrà ser qualificada amb un zero i suposar la suspensió de la convocatòria, independentment del procediment disciplinari que es puga iniciar i, si escau, de la sanció corresponent segons la legislació vigent.

També es consideraran faltes greus, i podran suposar la suspensió immediata de la convocatòria: copiar o

facilitar la còpia de treballs entre estudiants; accedir irregularment o apropiar-se anticipadament del contingut d'una prova o examen; facilitar o intentar l'apropiació, alteració o destrucció posterior del contingut o dels resultats d'una activitat avaluable; i la suplantació d'identitat en exàmens. En detectar-se aquestes faltes greus, el professorat haurà de comunicar-ho a la coordinació del Grau.

La presentació de treballs i/o exàmens amb faltes d'ortografia, errors ortotipogràfics, de sintaxi, coherència o redacció serà penalitzada i pot suposar la suspensió de la prova.

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques

Bernal Triviño, A. I. (2018). *Hacia una comunicación feminista. Cómo informar e informarse sobre violencias machistas*. Editorial UOC

Carratalá, A. (2025). *Tratamiento ético de la comunidad LGTBI+ en los medios*. Editorial Tecnos.

Carter, C., Linda, S., y Allan, S. (2019). *Journalism, gender and power*. Routledge.

Igartua, J. J., y Muñiz, C. (eds.) (2007). *Medios de comunicación, inmigración y sociedad*. Ediciones Universidad de Salamanca.

Israel Garzón, E. (2006). *Comunicación y periodismo en una sociedad global: comunicar la diferencia*. Trillas.

Complementàries

Amado, A. (2017). Las periodistas desde los estudios del periodismo: perfiles profesionales de las mujeres en los medios informativos. *Cuestiones de género: de la igualdad y la diferencia, 12*, 325-346.

Arévalo Salinas, A., Al Najjar Trujillo, T., & Silva Echeto, V. (2021). Representaciones de la inmigración en los medios informativos españoles y su visibilidad como fuentes informativas. *Historia y Comunicación Social, 26*(1), 153-164.

Carratalá, A., Palau-Sampio, D., Miralles Lucena, R., & Gómez Mompart, J. Ll. (eds.). (2020). C*omunicar i marcar la diferència: testimonis de joves periodistes valencianes*. Publicacions de la Universitat de València

Carratalá, A. (2016). La información en prensa española sobre casos de violencia en parejas del mismo sexo. *Revista Latina de Comunicación Social,* (71), 40-65.

Chaher, S., & Santoro, S. (2007). *Las palabras tienen sexo: introducción a un periodismo con perspectiva de género*. Artemisa Comunicación Ediciones.

González Cortes, M.E., Montes Rodríguez, I., & Paniagua Rojano, F.J. (2018). Opiniones de los profesionales de la comunicación sobre el tratamiento de la discapacidad en televisión. *Observatorio (OBS*), 12*(1), 217-253.

López-Sánchez, G., Utray Delgado, F., & Ruiz Mezcua, B. (2020). Representación de la discapacidad en la prensa digital española. *Revista Española de Discapacidad, 8*(2), 33-55.

Palau-Sampio, D., & Carratalá, A. (2020). Docuficción y responsabilidad social: la recreación de la violencia de género en TV. *Palabra Clave, 23*(3).

Rodrigo Alsina, M. (2003). Representación de la inmigración: el poder en la construcción de alteridad. *Signo y pensamiento, 22*(43), 99-111

Solves, J., & Arcos-Urrutia, J.-M. (2020). Periodistas ante la inmigración: sobre aspiraciones y hechos. *Profesional De La información, 29*(6).